

# Spis treści

|                                                                                                      |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Wstęp .....                                                                                          | 9         |
| <b>1. Uprawnienia osób posiadających patent żeglarza jachtowego oraz warunki ich uzyskania .....</b> | <b>11</b> |
| <b>2. Patenty żeglarskie i wymagania egzaminacyjne .....</b>                                         | <b>13</b> |
| 2.1. Zakres wymagań egzaminacyjnych na patent żeglarza jachtowego .....                              | 13        |
| 2.1.1. Wiedza teoretyczna .....                                                                      | 13        |
| 2.1.2. Umiejętności praktyczne .....                                                                 | 14        |
| 2.2. System szkolenia Polskiego Związku Żeglarskiego na patenty żeglarskie .....                     | 14        |
| <b>3. Budowa i obsługa jachtu .....</b>                                                              | <b>21</b> |
| 3.1. Charakterystyka i podział jachtów żaglowych .....                                               | 21        |
| 3.2. Pojęcia podstawowe .....                                                                        | 23        |
| 3.2.1. Kadłub jachtu i jego wyposażenie .....                                                        | 23        |
| 3.2.2. Wyposażenie i osprzęt jachtu żaglowego .....                                                  | 29        |
| 3.3. Wiadomości o jachtach mieczowych .....                                                          | 44        |
| 3.4. Wiadomości o jachtach balastowych .....                                                         | 49        |
| 3.5. Zasady działania i bezpiecznego posługiwania się instalacjami jachtowymi ..                     | 51        |
| 3.6. Budowa i obsługa silników spalinowych .....                                                     | 54        |
| 3.6.1. Silniki przyczepne .....                                                                      | 55        |
| <b>4. Teoria żeglowania .....</b>                                                                    | <b>57</b> |
| 4.1. Pojęcia podstawowe .....                                                                        | 57        |
| 4.2. Siły działające na jacht żaglowy podczas ruchu .....                                            | 59        |
| 4.3. Siła aerodynamiczna .....                                                                       | 60        |
| 4.4. Sprawność aerodynamiczna ożaglowania .....                                                      | 63        |
| 4.5. Teoria jachtu żaglowego .....                                                                   | 65        |
| 4.5.1. Zrównoważenie żaglowe jachtu .....                                                            | 65        |
| 4.5.2. Stateczność jachtu .....                                                                      | 66        |
| 4.5.3. Działanie steru .....                                                                         | 69        |
| 4.6. Żegluga w trudnych warunkach pogodowych .....                                                   | 70        |
| <b>5. Locja .....</b>                                                                                | <b>73</b> |
| 5.1. Locja śródlądowa .....                                                                          | 73        |
| 5.1.1. Drogi wodne i budowle hydrotechniczne .....                                                   | 73        |
| 5.1.2. Polskie drogi śródlądowe .....                                                                | 78        |
| 5.1.3. Oznakowanie nawigacyjne .....                                                                 | 80        |
| 5.1.4. Mapy i przewodniki .....                                                                      | 95        |
| 5.2. Podstawowe wiadomości z locji morskiej .....                                                    | 96        |
| 5.2.1. Pomoce i wydawnictwa nawigacyjne .....                                                        | 96        |
| 5.2.2. Znaki nawigacyjne i ich charakterystyki .....                                                 | 97        |
| 5.2.3. Oznakowanie morskie. System IALA. Region A .....                                              | 100       |
| 5.2.4. Ogólna charakterystyka Morza Bałtyckiego i portów polskich .....                              | 104       |

|           |                                                                               |            |
|-----------|-------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 5.2.5.    | Przygotowanie nawigacyjne wejścia do portu .....                              | 106        |
| 5.2.6.    | Żegluga na morskich wodach przybrzeżnych .....                                | 107        |
| 5.3.      | Planowanie rejsów i wybór drogi jachtu .....                                  | 108        |
| <b>6.</b> | <b>Meteorologia .....</b>                                                     | <b>111</b> |
| 6.1.      | Elementy i przyrządy meteorologiczne .....                                    | 112        |
| 6.2.      | Komunikaty meteorologiczne .....                                              | 120        |
| 6.3.      | Przewidywanie zmian pogody .....                                              | 121        |
| 6.4.      | Falowanie wody .....                                                          | 125        |
| <b>7.</b> | <b>Ratownictwo .....</b>                                                      | <b>127</b> |
| 7.1.      | Ogólne zasady bezpiecznego żeglowania .....                                   | 127        |
| 7.2.      | Środki bezpieczeństwa .....                                                   | 129        |
| 7.2.1.    | Środki asekuracyjne .....                                                     | 129        |
| 7.2.2.    | Środki ratunkowe .....                                                        | 131        |
| 7.2.3.    | Środki zabezpieczające .....                                                  | 133        |
| 7.3.      | Wywrócenie się jachtu żaglowego .....                                         | 133        |
| 7.3.1.    | Ratowanie wywróconego jachtu żaglowego i zachowanie załogi ..                 | 134        |
| 7.3.2.    | Ratowanie tonących i niebezpieczeństwa grożące człowiekowi<br>w wodzie .....  | 135        |
| 7.4.      | Udzielanie pomocy przedmedycznej .....                                        | 138        |
| 7.4.1.    | Podstawy udzielania pomocy przedmedycznej .....                               | 138        |
| 7.4.2.    | Apteczka jachtowa i udzielanie pierwszej pomocy .....                         | 145        |
| 7.5.      | Pożar na jachcie .....                                                        | 152        |
| 7.6.      | Podstawy ratownictwa morskiego .....                                          | 154        |
| 9.6.1.    | Akcja ratownicza na morzu i sposoby komunikowania się .....                   | 155        |
| 9.6.2.    | Opuszczanie jachtu morskiego .....                                            | 156        |
| 7.7.      | Sygnały wzywania pomocy .....                                                 | 157        |
| 7.7.1.    | Sygnały wzywania pomocy na śródlądowych drogach wodnych ..                    | 157        |
| 7.7.2.    | Sygnały wzywania pomocy na morzu .....                                        | 158        |
| 7.8.      | Sygnałowe środki pirotechniczne .....                                         | 158        |
| 7.9.      | Sygnały ostrzegawcze flagami Międzynarodowego Kodu<br>Sygnałowego (MKS) ..... | 161        |
| <b>8.</b> | <b>Prace bosmańskie .....</b>                                                 | <b>165</b> |
| 8.1.      | Rodzaje lin i ich zastosowanie .....                                          | 165        |
| 8.1.1.    | Węzły, opaski i sploty .....                                                  | 165        |
| 8.1.2.    | Konserwacja lin .....                                                         | 175        |
| 8.2.      | Konserwacja żagli .....                                                       | 175        |
| 8.3.      | Konserwacja kadłuba jachtu .....                                              | 179        |
| 8.3.1.    | Konserwacja kadłuba z drewna .....                                            | 179        |
| 8.3.2.    | Konserwacja kadłuba z laminatu .....                                          | 180        |
| 8.4.      | Konserwacja masztów i drobnego osprzętu .....                                 | 180        |
| <b>9.</b> | <b>Manewrowanie jachtem żaglowym .....</b>                                    | <b>183</b> |
| 9.1.      | Praca w charakterze członka załogi .....                                      | 184        |
| 9.2.      | Manewrowanie jachtem żaglowym pod żaglami .....                               | 187        |

|            |                                                                                               |            |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 9.2.1.     | Przygotowanie do manewrów                                                                     | 187        |
| 9.2.2.     | Manewry podstawowe                                                                            | 191        |
| 9.2.3.     | Manewry dodatkowe                                                                             | 205        |
| 9.2.4.     | Postępowanie w sytuacjach awaryjnych i zagrożeniach                                           | 214        |
| 9.3.       | Manewrowanie jachtem żaglowym na silniku                                                      | 221        |
| 9.4.       | Żeglowanie na falach                                                                          | 225        |
| 9.5.       | Żegluga w niebezpiecznych warunkach                                                           | 226        |
| 9.6.       | Wiadomości o szalupie wiosłowej                                                               | 231        |
| 9.7.       | Wiosłowanie na szalupie i bączku                                                              | 233        |
| <b>10.</b> | <b>Przepisy regulujące żeglugę po wodach śródlądowych</b>                                     | <b>237</b> |
| 10.1.      | Obowiązki i prawa prowadzącego jacht śródlądowy                                               | 241        |
| 10.2.      | Dokumenty jachtu śródlądowego                                                                 | 242        |
| 10.3.      | Postępowanie w razie wypadku lub awarii                                                       | 243        |
| 10.4.      | Przepisy lokalne                                                                              | 245        |
| 10.5.      | Zasady zachowania się na jachcie, obyczaje żeglarskie, flagi i bandery.<br>Etykieta żeglarska | 245        |
| 10.6.      | Podstawowe zasady ochrony środowiska naturalnego                                              | 248        |
| 10.7.      | Wiadomości o regatach żeglarskich                                                             | 251        |
| 10.7.1.    | Zasady organizacji regat                                                                      | 254        |
| 10.8.      | Przepisy ogólne                                                                               | 258        |
| 10.9.      | Znaki rozpoznawcze, podziałki zanurzenia i pomiary statków                                    | 263        |
| 10.10.     | Wzrokowa sygnalizacja statków                                                                 | 264        |
| 10.10.1.   | Przepisy ogólne                                                                               | 264        |
| 10.10.2.   | Sygnalizacja nocna i dzienna                                                                  | 265        |
| 10.10.3.   | Sygnalizacja specjalna                                                                        | 278        |
| 10.11.     | Sygnalizacja dźwiękowa statków. Łączność radiotelefoniczna                                    | 280        |
| 10.12.     | Znaki żeglugowe, oznakowanie dróg wodnych                                                     | 281        |
| 10.13.     | Zasady ruchu żeglugowego                                                                      | 282        |
| 10.13.1.   | Przepisy ogólne                                                                               | 282        |
| 10.13.2.   | Mijanie, wyprzedzanie i kursy przecinające się                                                | 283        |
| 10.13.3.   | Pozostałe zasady ruchu                                                                        | 287        |
| 10.13.4.   | Przejścia pod mostami oraz przez jazy i śluzy                                                 | 288        |
| 10.13.5.   | Ograniczona widzialność                                                                       | 291        |
| 10.13.6.   | Szczególne zasady ruchu żeglugowego                                                           | 291        |
| 10.14.     | Zasady postoju                                                                                | 292        |
| <b>11.</b> | <b>Podstawowe przepisy regulujące żeglugę po wodach morskich</b>                              | <b>295</b> |
| 11.1.      | Administracja morska i zagadnienia bezpieczeństwa żeglugi morskiej                            | 295        |
| 11.2.      | Międzynarodowe przepisy o zapobieganiu zderzeniom<br>na morzu (MPZZM)                         | 299        |
| 11.2.1.    | Znaki dzienne noszone przez statki                                                            | 304        |
| 11.2.2.    | Sygnaly dźwiękowe nadawane przez statki                                                       | 308        |
| 11.3.      | Dokumenty polskiego jachtu morskiego                                                          | 308        |
| 11.3.1.    | Dokumenty legitymujące i rejestracyjne jachtu                                                 | 311        |
| 11.3.2.    | Dokumenty bezpieczeństwa                                                                      | 311        |
| 11.3.3.    | Dokumenty podróży                                                                             | 313        |

|            |                                                                          |            |
|------------|--------------------------------------------------------------------------|------------|
| 11.3.4.    | Dokumenty załogi .....                                                   | 314        |
| 11.4.      | Ogólne zasady postępowania w portach i podczas przekraczania granicy ... | 314        |
| 11.5.      | Zwyczajowe zasady pełnienia służby morskiej na jachtach .....            | 315        |
| <b>12.</b> | <b>Małe statki. Instrukcja dla właściciela .....</b>                     | <b>319</b> |
| 12.1.      | Wprowadzenie i wymagania ogólne .....                                    | 319        |
| 12.2.      | Zawartość instrukcji .....                                               | 319        |
|            | <b>Literatura .....</b>                                                  | <b>323</b> |